

مروری بر مفهوم ناب

کامران یگانگی^{*}، معصوم محمد نیا^۱

چکیده

سیستم تولید ناب کاهش سیستماتیک انواع اتلاف ها در تولید و فرایندهای مرتبط می باشد. واژه ناب همچنین شامل مفهوم بهبود جریان تولید از طریق برآورده نمودن تقاضای مشتری با حداقل نمودن زمان تولید می باشد. هدف از تولید ناب دستیابی به کالای مناسب و با کیفیت در مکان مناسب در زمان مناسب و به مقدار مناسب می باشد. در فرآیند ناب سازی نیاز به شناسایی و حذف فعالیت هایی است که دارای ارزش افزوده در فرآیند طراحی، تولید، لجستیک، و فرایندهای مرتبط با مشتری نباشد.

واژگان کلیدی: سیستم تولید ناب، مدیریت زنجیره ارزش

۱-مقدمه

تولید ناب اولین بار در سال های پایانی جنگ جهانی دوم و هم زمان با نیاز شدید ژاپن به وسیله نقلیه موتوری توسط (تای چی اونو) عنوان و سپس در سال ۱۹۹۰ به همت جیمز ووماک و همکاران وی از دانشگاه ام آی تی در قالب یک طرح تحقیقاتی مطرح و در کتابی به عنوان ماشینی که جهان را تغییر داد منتشر کرد. تولید ناب در واقع از مزایای تولید دستی و انبوه استفاده و از معایبی چون قیمت بالا مطرح است که در تولید انبوه نیز عمدتاً از ماشین آلات گران قیمت و کارگران غیرماهر استفاده می شود که همین امر هرگونه نوآوری در خط تولید را به دلیل گران تر تمام شدن قطعه جدید عملاً غیر ممکن می سازد و حتی با افزایش محصول هم کاهش محسوسی نخواهد داشت و در نتیجه محصول نهایی به بهای از دست رفتن تنوع فقط ارزان تر به دست مشتری خواهد رسید.

از مهمترین تفاوت های تولید ناب و انبوه در کمال گرایی آن به معنای کاهش پیوسته ی قیمت ها، صفر کردن تعداد کالاهای معیوب، تنوع بالای محصولات و صفر نگه داشتن موجودی است، در این سیستم برعکس سیستم انبوه هر مشکل یا عیبی در قسمت های مختلف به وجود آید می تواند تولید را متوقف و به کمک قسمت های دارای عیب و نقص بپردازد.

۲-مطالعه ادبیات

تولید ناب و چابک بحثی است که بیشتر نقش آن را سیستم های مدیریتی برعهده دارند و نقش بسزایی در به وجود آمدن آن ایفا می کنند. انتظار مصرف کننده از سازمانهای تولیدی چابک محصولاتی با کیفیت بالا، بدون اشکال، با زمان انتظار

^{*}دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زنجان، گروه مهندسی صنایع، زنجان، ایران

^۱دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زنجان، گروه مهندسی صنایع، زنجان، ایران